# Strážný/strážná (kód: 68-008-E)

**Autorizující orgán:** Ministerstvo vnitra
**Skupina oborů:** Právo, právní a veřejnosprávní činnost (kód: 68)
**Týká se povolání:** Strážný
**Kvalifikační úroveň NSK - EQF:** 2

## Odborná způsobilost

| Název | Úroveň |
|---|---|
| Provádění ochrany a ostrahy majetku a osob | 2 |
| Obsluhování technických bezpečnostních systémů | 2 |
| Uplatňování zásad součinnosti se složkami integrovaného záchranného systému, zejména s Policií ČR a vymezenými osobami | 2 |
| Aplikování právních základů bezpečnostní činnosti | 2 |
| Kontrola osob a vozidel na vrátnicích a branách | 2 |
| Kontrolní činnost ve střežených objektech | 2 |
| Dozor v objektech a na veřejných prostranstvích | 2 |
| Provádění jednoduchých úkonů k zajištění a obnovení bezpečnosti a ke snížení ztrát na majetku a zdraví osob | 2 |
| Používání věcných bezpečnostních prostředků | 2 |
| Vedení dokumentace o ostraze, kontrolách a poskytnutých službách | 2 |

## Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

## Kritéria a způsoby hodnocení

### Provádění ochrany a ostrahy majetku a osob

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Prokázat znalost zásad ochrany a ostrahy majetku a osob | Písemné ověření - test |
| b) Prokázat znalost ustanovení příslušných zákonů, nařízení a vyhlášek, které vymezují pravomoci, odpovědnost a způsob činnosti při ostraze a ochraně majetku a osob | Písemné ověření - test |
| c) Prokázat znalost zásad bezpečnosti, požární ochrany, ochrany života a zdraví osob a ochrany životního prostředí, předcházení vzniku požáru a technickým a ekologickým haváriím a zásad činnosti při úrazu | Písemné ověření - test |

**Kritéria jsou ověřována v souladu s postupem uvedeným v pokynech pro realizaci zkoušky.**

### Obsluhování technických bezpečnostních systémů

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Prokázat znalost obecných zásad konstrukce, použití a obsluhy technických bezpečnostních systémů při jejich nasazení k ostraze majetku a osob | Písemné ověření - test |
| b) Prokázat znalost zásad ochrany osobních údajů při jejich zpracování technickými bezpečnostními systémy | Písemné ověření - test |

**Kritéria jsou ověřována v souladu s postupem uvedeným v pokynech pro realizaci zkoušky.**

### Uplatňování zásad součinnosti se složkami integrovaného záchranného systému, zejména s Policií ČR a vymezenými osobami

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Prokázat znalost zásad součinnosti s Policií ČR a obecní policií při ostraze a ochraně majetku a osob podle platných ustanovení příslušných zákonů | Písemné ověření - test |
| b) Prokázat znalost zásad součinnosti s hasičskými jednotkami, záchrannou službou a havarijními službami při odvracení škod na majetku a zdraví osob podle ustanovení příslušných zákonů, znát telefonní čísla tísňového volání | Písemné ověření - test |

**Kritéria jsou ověřována v souladu s postupem uvedeným v pokynech pro realizaci zkoušky.**

## Aplikování právních základů bezpečnostní činnosti

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Orientovat se v právních ustanoveních, která vymezují práva a svobody člověka, nedotknutelnost soukromí, ochranu osobnosti, důstojnosti a cti a právo na majetek | Písemné ověření - test |
| b) Orientovat se v občanském právu zejména v právních ustanoveních, která vymezují právo na přiměřenou ochranu proti zásahu do vlastnických práv a právo na přiměřenou obranu | Písemné ověření - test |
| c) Prokázat znalost základních ustanovení pracovního práva, zejména povinností zaměstnance a ustanovení, která se výkonu bezpečnostní činnosti bezprostředně týkají | Písemné ověření - test |
| d) Prokázat znalost ustanovení trestního zákona, zákona o přestupcích a trestního řádu v rozsahu, který se bezprostředně týká výkonu činností a jejich aplikace do výkonu činnosti, zejména posouzení trestného činu a přestupku, právo na nutnou obranu, činnost v krajní nouzi, možnost omezení osobní svobody, povinnost ochrany stop a důkazů | Písemné ověření - test |
| e) Orientovat se v právních ustanoveních, která vymezují právo na držení a nošení zbraně při výkonu povolání | Písemné ověření - test |
| f) Prokázat znalost ustanovení živnostenského zákona o podmínkách provozování a výkonu činnosti ostraha majetku a osob | Písemné ověření - test |
| g) Prokázat znalost zásad ochrany osobních údajů při jejich zpracování při výkonu činnosti | Písemné ověření - test |
| h) Prokázat znalost obecných zásad ochrany obchodního tajemství a ochrany utajovaných informací | Písemné ověření - test |

**Kritéria jsou ověřována v souladu s postupem uvedeným v pokynech pro realizaci zkoušky.**

## Kontrola osob a vozidel na vrátnicích a branách

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Zkontrolovat oprávněnost vstupu osoby, odbavit návštěvu, vysvětlit pravidla a postup | Praktické předvedení a ústní ověření |
| b) Zkontrolovat oprávněnost vjezdu/výjezdu vozidla a vývozu věcí z objektu, vysvětlit pravidla a postup | Praktické předvedení a ústní ověření |
| c) Popsat pravidla postupu proti cizí či nežádoucí osobě zjištěné na volném prostranství (ve střeženém objektu) a taktiku činnosti | Ústní ověření |
| d) Provést kontrolu oprávněnosti odnášení/přinesení věcí, zdůvodnit oprávnění a zásady pro kontrolu | Praktické předvedení a ústní ověření |

**Kritéria jsou ověřována v souladu s postupem uvedeným v pokynech pro realizaci zkoušky.**

## Kontrolní činnost ve střežených objektech

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Popsat obecné povinnosti a pravidla chování strážného na obchůzce, popsat hlavní taktické zásady | Ústní ověření |
| b) Vyjmenovat preventivně kontrolní opatření a činnosti strážného při kontrole objektu | Ústní ověření |
| c) Popsat a předvést taktiku činnosti při kontrole narušeného objektu (místnosti) | Praktické předvedení a ústní ověření |

**Kritéria jsou ověřována v souladu s postupem uvedeným v pokynech pro realizaci zkoušky.**

## Dozor v objektech a na veřejných prostranstvích

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Vyzvat narušitele klidu, pořádku a důstojného průběhu akce k dodržování stanovených zásad, vyjmenovat taktické zásady činnosti | Ústní ověření |
| b) Provést kontrolu, zda návštěvník veřejné akce nevnáší do střeženého areálu zakázané věci, popsat oprávnění a zásady pro kontrolu | Praktické předvedení a ústní ověření |
| c) Zaujmout pozici k ostraze doprovázené osoby na veřejném prostranství, popsat a zdůvodnit taktiku činnosti | Praktické předvedení a ústní ověření |
| d) Popsat a zdůvodnit taktiku činnosti při doprovodu osoby převážející finanční hotovost | Ústní ověření |
| e) Popsat povinnosti, oprávnění a zdůvodnit taktiku činnosti při nálezu zbraně, výbušniny či jiné zdraví a životy ohrožující věci v objektu nebo při ostraze veřejné akce konané podle pokynů pořadatele | Ústní ověření |

**Kritéria jsou ověřována v souladu s postupem uvedeným v pokynech pro realizaci zkoušky.**

## Provádění jednoduchých úkonů k zajištění a obnovení bezpečnosti a ke snížení ztrát na majetku a zdraví osob

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Zvolit vhodnou taktiku činnosti pro zadanou situaci (např. obecné narušení objektu cizí osobou, požár, havárie elektrického proudu, havárie vody, nadměrný únik škodlivých látek, technických plynů) a zdůvodnit její výběr, přivolat příslušnou odbornou pomoc a aplikovat znalost zákonných norem do spolupráce se složkami IZS | Praktické předvedení a ústní ověření |
| b) Popsat pravidla a zvolit vhodnou taktiku činnosti bezpečnostního zásahu, který vede k dočasnému omezení osobní svobody osoby přistižené při páchání trestného činu | Ústní ověření |
| c) Popsat pravidla a zvolit vhodnou taktiku činnosti bezpečnostního zásahu v místech, kde byl spáchán trestní čin | Praktické předvedení a ústní ověření |

**Kritéria jsou ověřována v souladu s postupem uvedeným v pokynech pro realizaci zkoušky.**

## Používání věcných bezpečnostních prostředků

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Popsat pravidla, vysvětlit postup použití zadaného věcného prostředku a předvést v modelové situaci | Praktické předvedení a ústní ověření |
| b) Popsat obecné zásady služební komunikace při použití spojovacích prostředků | Ústní ověření |
| c) Popsat obecná pravidla pro použití a obsluhování mechanických a elektronických zabezpečovacích systémů | Ústní ověření |
| d) Zvolit vhodné zařízení pro získání vizuální informace o určité části objektu, zdůvodnit své rozhodnutí | Praktické předvedení a ústní ověření |
| e) Zvolit vhodné zařízení pro získání informace o fyzickém narušení zastřeženého prostoru, zdůvodnit své rozhodnutí | Praktické předvedení a ústní ověření |
| f) Zvolit vhodné zařízení pro získání informace o zahoření v zastřeženém prostoru, zdůvodnit své rozhodnutí | Praktické předvedení a ústní ověření |

**Kritéria jsou ověřována v souladu s postupem uvedeným v pokynech pro realizaci zkoušky.**

## Vedení dokumentace o ostraze, kontrolách a poskytnutých službách

| Kritéria hodnocení | Způsoby ověření |
|---|---|
| a) Vyjmenovat základní údaje, které musí služební záznam o události obsahovat, zaznamenat zadanou událost | Praktické předvedení a ústní ověření |
| b) Zdůvodnit význam vedení dokumentace o ostraze a kontrolách | Ústní ověření |

**Kritéria jsou ověřována v souladu s postupem uvedeným v pokynech pro realizaci zkoušky.**

## Organizační a metodické pokyny

### Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba musí být technicky schopna zajistit zveřejnění termínu a místa konání zkoušky a dalších nezbytných informací na internetových stránkách, a to v termínu odeslání pozvánky ke zkoušce.
Autorizovaná osoba ověří doklady, které musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy. Zdravotní způsobilost v rozsahu odpovídající ověřované kvalifikaci není požadována.
Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm, organizací zkoušky a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP), požární ochrany (PO) a dalšími omezeními. Autorizovaná osoba stanoví, které pomůcky uchazeč při zkoušce nesmí, resp. smí používat.
Povinností předsedy zkušební komise je dbát na to, aby zkouška probíhala podle tohoto hodnoticího standardu.
Zkouška má formu písemné zkoušky a kombinace praktické a ústní zkoušky. Zkouška se skládá v českém jazyce.
Kritéria, u kterých je stanoven způsob prověření písemné, se prověřují formou testu.
Kritéria, u kterých je stanoven způsob prověření praktické předvedení anebo ústní ověření se prověřuje formou řešení typových situací.
Autorizovaná osoba sestaví test náhodným výběrem ze souboru testových otázek a při přípravě testu zabezpečí vždy různé kombinace pořadí možných odpovědí pod písmeny a), b), c) u jednotlivých otázek. Soubor testových otázek obsahuje kompetence: Provádění ochrany a ostrahy majetku a osob, Obsluhování technických bezpečnostních systémů, Uplatňování zásad součinnosti se složkami integrovaného záchranného systému, zejména s Policií ČR a vymezenými osobami a Aplikování právních základů bezpečnostní činnosti. Každá kompetence je zastoupena v jedné nebo několika skupinách otázek. Početní zastoupení jednotlivých skupin otázek v testu je stanoveno klíčem, který je součástí souboru otázek. Celkový počet otázek v testu musí být 30. Určený člen komise poučí uchazeče o způsobu práce s testem před zahájením časového limitu.
Praktická a ústní část zkoušky je založena na řešení konkrétních typových bezpečnostních nebo preventivně bezpečnostních situací. Uchazeč musí vyřešit dvě náhodně vybrané typové situace, vždy jednu ze skupiny A a jednu ze skupiny B souboru typových situací. Skupina A ověřuje kompetence: Kontrola osob a vozidel na vrátnicích a branách; Kontrolní činnost ve střežených objektech; Dozor v objektech a na veřejných prostranstvích. Skupina B ověřuje kompetence: Provádění jednoduchých úkonů k zajištění a obnovení bezpečnosti a ke snížení ztrát na majetku a zdraví osob. Kompetence Používání věcných bezpečnostních prostředků, Vedení dokumentace o ostraze, kontrolách a poskytnutých službách a Aplikování právních základů bezpečnostní činnosti jsou ověřovány při řešení všech typových situací.
Aktuální soubor testových otázek a aktuální soubor typových situací je spravován a v elektronické podobě uchováván autorizujícím orgánem (Ministerstvem vnitra). Autorizovaným osobám budou tyto soubory předány prostřednictvím elektronické komunikace po udělení autorizace a dále při každé aktualizaci souborů otázek a typových situací.
Zadání testu včetně odpovědí uchazeče je součástí záznamu o průběhu a výsledku zkoušky a autorizovaná osoba jej musí archivovat v souladu s § 8 vyhlášky č. 208/2007 Sb., o podrobnostech stanovených k provedení zákona o uznávání výsledků dalšího vzdělávání.

### Výsledné hodnocení

Hodnocení se stanoví zvlášť pro písemnou část zkoušky (test) a zvlášť pro praktickou a ústní část zkoušky, přičemž obě části zkoušky musí být úspěšně splněny. Výsledky se zaznamenávají do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky.
K úspěšnému vykonání písemné části zkoušky je nutné odpovědět nejméně 80 %, to je 24 otázek testu správně.
Úspěšné vykonání písemné zkoušky je podmínkou pro konání praktické a ústní části zkoušky.
V praktické a ústní části zkoušky musí být úspěšně vyřešeny obě typové situace. V každé typové situaci musí být splněny všechny úkoly (otázky) požadované k jejímu řešení. Při řešení typové situace se připouští dvě odchýlení. Za odchýlení se považuje použití nesprávného výrazu nebo záměna pořadí činností, které nemají vliv na celkově správné řešení situace (odpovědi).
Výsledné hodnocení musí znít „vyhověl/a“ nebo „nevyhověl/a“.

## Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou ze tří členů, kteří jsou autorizovanými fyzickými osobami s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci nebo autorizovanými zástupci autorizované právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.
Členem zkušební komise nemůže být osoba, která je zaměstnavatelem žadatele o zkoušku nebo statutárním orgánem nebo členem statutárního orgánu nebo zaměstnancem stejného subjektu jako je žadatel o zkoušku ani podnikatel, u kterého žadatel vykonává činnost ostrahy majetku a osob v jiném právním vztahu.

## Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat minimální kvalifikační požadavky:

a) Vysokoškolské vzdělání a 5 let praxe v oboru ostraha majetku a osob nebo oboru příbuzném (viz § 7 (4) zákona č. 455/1991 Sb.), z toho minimálně dva roky v posledních pěti letech před podáním žádosti o autorizaci praxi v ostraze majetku a osob (viz. nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností v aktuálním znění), nebo minimálně 5 let pedagogické praxe v oboru bezpečnostně právní činnost nebo bezpečnostní služby, z toho minimálně jeden rok v posledních třech letech před podáním žádosti o autorizaci (doložit vysokoškolským diplomem a dokumenty prokazujícími praxi).
b) Musí mít uživatelskou dovednost práce s počítačem a internetem (doložit čestným prohlášením).

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo vnitra, www.mvcr.cz.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba musí být schopna organizačně zajistit řádný průběh zkoušky a zajistit nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky dle tohoto standardu (doložit čestným prohlášením, viz dále).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.
Autorizující orgán si může vyžádat stanovisko k odborné způsobilosti žadatele o autorizaci vydané věcně příslušným profesním společenstvem ve smyslu § 50 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.
Autorizující orgán může přizvat pracovníky profesních společenstev ke kontrole výkonu odborné způsobilosti autorizované osoby v průběhu platnosti autorizace a také správnosti postupu při provádění zkoušek a vydávání osvědčení (viz § 22 písm. e zákona č. 179/2006 Sb. a § 2 a 9 zákona č. 552/1991 Sb.) a přihlédne k jejich odbornému názoru.

## Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží čestné prohlášení dokládající soulad jeho materiálních a technických předpokladů pro účely zkoušky s požadavky uvedenými dále. Pokud žadatel o autorizaci bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení autorizace nebo prodloužení platnosti autorizace příslušnou smlouvu umožňující jeho využívání.
Autorizovaná osoba zajistí materiálně-technické zázemí v dále uvedeném rozsahu:

- vhodné prostory k vykonání zkoušky, zejména místnost pro provedení písemné části zkoušky a dále místnost či místo umožňující přípravu a řádné řešení zadaných typových situací,
- běžné prostředky zvyšující účinnost obrany strážného, obvyklé prostředky pro spojení, svítilna, lékárnička a formalizované a jiné záznamní a evidenční pomůcky. Soubor prostředků a pomůcek musí umožnit praktické předvedení u kritérií, kde je to způsobem ověření stanoveno. Prostředky mohou být nahrazeny výcvikovými maketami.
- formalizovanou dokumentaci k vedení záznamů o průběhu zkoušky a záznamu hodnocení, případně PC k jejímu vedení a umožňujícímu absolvování písemného testu,
- texty právních předpisů, záznamní a ostatní pomůcky nezbytné pro práci komise a činnost uchazeče.

Pokud žadatel o vykonání zkoušky navrhne při zkouškách využívat materiálně-technické zázemí jiné organizace, např. cvičný nebo reálný objekt, přiloží k žádosti o zkoušku kopii dokumentu schvalujícího jeho využití, pokud ho sám nevlastní. Současně písemně oznámí zásady bezpečnosti a další nutná omezení při konání zkoušky na tomto zázemí.

### Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na praktickou a ústní část zkoušky (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je maximálně 10 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

### Doba pro vykonání zkoušky

Písemná část zkoušky trvá maximálně 45 minut. Praktická a ústní část zkoušky trvá maximálně 30 minut. Obě části zkoušky absolvuje uchazeč v jednom dni.

## Autoři standardu

### Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard připravila SR pro bezpečnost a ochranu osob a majetku a bezpečnost práce, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Komora podniků komerční bezpečnosti ČR
Unie soukromých bezpečnostních služeb ČR
Česká komora služeb ochrany majetku a osob
Český klub bezpečnostních služeb, o. s.
Asociace Grémium alarm, o. s.
Státní tiskárna cenin, státní podnik